

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50.
Pentru Romani'a si straine:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 fr.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

publicatiunile de trei ori ce contienu
cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sê se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Prelegeri din albinaritu.

In urm'a unei dispușetuni, luate de Venerabilulu Consistoriu eparchialu din Aradu, s'au tienut in septemana trecuta la seminariulu diecesanu din Aradu unu ciclu de prelegeri din albinaritu. Cu tienerea acestor prelegeri a fost incredintiatu parintele Nicolau Martinoviciu din Topolovetiu, carele posede frumoșe cunoscintie in acestu ramu de economia; ér cá ascultatori au participat mai multi preoti si invetiatori din eparchia. Si constatam cu placere, ca intre preotii si invetiatorii, cari au participat la acestu cursu, au fost mai cu seama de acei'a, cari se ocupa deja cu albinaritul, si cari astfelu i-cunosc importantia pentru desvoltarea economica a poporului nostru. Chiar din acestu motivu prelegerile acestea si mai cu seama experimentele practice au fost de unu deosebitu interesu.

In mesura mai mica poporul nostru inca din betrani s'a ocupat cu albinaritul. Cu cosinitiele betrane inse acêșta ocupatiune era greóia si anevioșsa mai cu seama cand albinele roiau, si cand se luá mierea. Cu cosinitiele noue, — sistemulu Dzirzon — aceste greutãti au incetat, deórece avend aceste cosinitie la spate unu parete de sticla, cultivatoriulu in ori ce momentu póte se véda intréga lucrarea albinelor, si le póte ingrijí cu multa usiurintia. Parintele Martinoviciu adusese la aceste prelegeri cá modelu cosinitii'a dzirzoniana, adoptata de reuniunea apicultorilor din Temisióra, la carea densulu inca a facut unele modificãri adoptate si recunoscute de bune.

Lasand inse acêșta imprejurare apretiarii ómenilor nostri de specialitate, noi vom vorbi de aceste prelegeri din punctulu de vedere generalu al desvoltãrii economice a poporului nostru.

Pentru fiecare agricultoru albinaritul póte se fia unu bunu isvoru be caseigu; si in pártile nóștre aprópe in fiecare comuna se póte practicá cu bunu succesu. Ér daca pana acum poporul nu s'a ocupatu in mesura mai mare, — caus'a este, asia ni-se

pare noue, numai sistemulu celu greoiu de manipulatiune cu cosinitiele remase din betrani.

In punctulu acest'a credem inse, s'a facut unu insemnatu pasu inainte. Dupa cum am vediut adeca dela fratii preoti si invetiatori, cari au participat la aceste prelegeri, — avem deja in diferite párti ale eparchiei cam pana in 30 de stupãrii, in cari se cultivéza acestu ramu de economia cu cosinitie de sistemulu nou; si nu se póte nici cugetá, cá se nu se inmultiésca, vediënd ómenii cascigulu celu mare, pre carele lu-aduce acestu ramu de economia. Pentru a avé o stupãria se recere unu capitalu fórté micu. Se póte incepe cu o singura cosinitia de sistemulu nou si cu o singura familia; ér pentru acêșta si pentru recuisitele trebuintiése este de ajunsu unu capitalu de 20—25 fl. Cunoscintiele pentru ingrijirea albinelor apoi ni-le putem cascigá fórté usior, ascultand odata, seau de doue ori pre unu stupariu practicú si vediënd modulu de ingrijire al albinelor. Ér când vom poté se ajungem, cá la scóla, seau la preotu, seau mai bine si la scóla si la cas'a parochiala, se avem in fiecare comuna câte o stupãria: atunci poporul inca ne va urmá, mai cu seama, ca cér'a si mierea sunt articli din cei mai cautati, si totdeun'a se véndu cu pretiuri bune.

Cu chipulu acest'a am poté se inmultim intr'unu modu usior venitele poporului nostru, stimulandu-lu pentru unu ramu de economia productiva, carea recere lucru usioru si placutu.

Dar nu este numai cascigulu materialu, pre carele lu-vom poté realisá prin respandirea in cercuri cât mai estinse a acestui ramu de economia la poporul nostru. Este si unu insemnatu cascigu moralu. Albin'a este privita de simvolu alu lucrului si al disciplinii. Si deci este naturalu, ca respandind si promovand acestu ramu de economia promovãm tot de odata spiritulu de lucru, spiritulu de intreprindere si spiritulu de disciplina; ér in aceste trei directiuni calea spre progresu este fara sfêrsitu.

De aceea incheiãm esprimandu-ne dorintia, cá

Ddieu se-ne ajute, ca din anu in anu se facem totu mai multu in acestu frumosu si rentabilu ramu de economia.

Notăm tot de odata, ca parintele Martinovicu ne a dechiarat, ca dânsulu este gat'a a servi cu deslucirile trebuințioase tuturor acelor'a, cari i-vor cere sfatulu intru arangiarea de stupârîi.

Cum am poté promová educatiunea religiósá-morala in scóla si societate.

In scólele nóstre poporale religiunei in genere nu i-se da in totu loculu acea atentiune ce o pretinde santien'a si folósele ei. Astfelu invetiamentul religiunii in unele locuri este redusu la memorisarea séca a doctrineloru si virtutiloru crestine, in detrimentulu desvoltarei simtiementului religios-moral, la care, cá si la scop, ar trebui se tientésca. Tocmai pentru acést'a in societate a început a luá mari dimensiuni indiferentismulu religios.

A constatá inse reulu nu este destulu !

Precum mediculu bunu, nu se opresce la constatarea morbului, ci cauta totodata se prescrie si medicinalele necesarie, prin cari crede, cá-lu póte vindecá : astfelu si noi preotii si invetiatorii, cari in primul locu avem sant'a detorintia a lucrá pentru moralitat'a poporului, trebuie se ne ingrijim de tóte mijlócele corespundietórie prin cari se podem lucrá cu mai multu succes la promovarea educatiunei religiósé-morale in scóla si societate.

Patrunsu de acésta detorintia, voiu espune in sirurile urmatórie antaiu, cari ar fi conditionile fundamentale si absolut necesarie pentru fiesce care propunetoriu de religiune in special si in genere pentru fiesce-care preotu si invetiatoriu, care doresce ca activitatea lui se aduca róde vrednice, apoi, cari ar fi mijlócele mai importante, de cari se ne folosim cu succesu pentru a ne realisá scopulu doritu.

Religiunea crestina nu este sistemu de filosofia, care apartiene esclusiv numai judecatii si ratiunei, ci ea este unu factoru, ce se repórta in deosebi la faptele si viét'a nóstra. Scopul religiunei crestine nu este atát se ne umple capul cu invetiaturi religiósé, ci mai alesu se ne indrepte pornirile si vointi'a spre fapte morale, cá se putem practicá pururea binele moral, cá bine suprem, in care consta fericirea adeverata. Astfelu vedem si pre M. Christos, carele este modelulu celu mai demn de imitat in tóte lucrurile nóstre, cá nu atát prin invetiaturi si sfaturi, ci mai alesu prin faptele sale a voit se ne scóta din noroiulu faradelegiloru si se ne indrepte pre calea moralitátii. Intrég'a activitate a M. Christosu se concentréza in fapte, pentruca chiar aceea a avut de scopu, ca se ne indrepte faptele, vointi a. Dreptee prim'a datorintia a propunetoriului de religiune este, ca se nu se indestulésca cu aceea, cá esplica eleviloru sei invetiaturile crestinesci si-i sfatuiesce cu

vorb'a, a practicá binele, ci trebuie mai presus de tóte, se caute, ca el iususi prin purtarea si prin tote faptele sale — in si afara de scóla — se areta cum trebuie si in ce consta practicarea acestor virtuti crestinesci. Prin esemple rele se strica prunciu si poporulu, si éراسi numai prin esemple bune 'lu putem indreptá.

Ca se podem premerge naintea elevilor nostri cu esemple de credintia si morala, e neperat de lipsa — si asta este a dou'a conditione fundamentala, — cá se fim patrinsi in tóta fiintia nóstra de credintia, speranti'a si iubirea lui Ddieu, seau cu alte cuvinte, se avem firma convingere religiósá, pentruca la din contra este absolut imposibil, ca prin faptele nóstre, se nu venim in contradicere cu invetiaturile si virtutile crestinesci, ce le propunem si pretindem dela elevi, fiind motorulu si isvorulu vointiei nóstre convingerea si simtiemintele, cari ne predomnesc mai departe, pentruca, precum focu se póte face numai prin focu : astelnu si sentiul religios-moral numai atunci vom fi in stare se plantám in inimile elevilor nostri, deca in primul locu noi insi-ne posedem acest'a ; si in fine, pentruca, — precum dice si Lacordaire — nime nu este indreptatit a pretinde credintia si morala, déca insusi nu e caracteru religios-moralu.

A trei'a insusire fundamentala, ce trebuie sè o poséda neconditionat fiecare propunetoriu de religiune este : pracs'a in modul de prelegere. Sè scim adeca astfel predá doctrinele si invetiaturile crestinesci, cá fiecare elev sè póta intielege si patrunde in esentia acestor'a, cáci notiunile si judecátile clare forméza elemintele vointiei morale. Asiadara precum medicul, avocatul etc., nainte de ce încep activitatea publica, trecu mai nainte prin anii de pracs'a — astfelu si propunetoriul de religiune se-si insusiesca mai nainte pracs'a necesaria in predarea si esplicarea religiunei, ales, cá — precum am dis — religiunea crestina are sè se manifeste in fapte. A scrie o novela e lucru relativ mai usior, decât o piesa dramatica, pentruca aici caracterele ni se presenta naintea ochilor si cea mai mica oróre o observám, pecand la novela mai usior le trecem cu vederea, fiindca numai la cetim. Astfel si la religiune propunem lucruri si fapte, cari ni se infatiosieza naintea nostra, prin urmare trebuie sè scim, cá fiecare adever si virtute asia sè-o descriem si esplicám, precum e intentionat in Sant'a Scriptura, sè nu propunem nici mai mult nici mai pucin, decât dice St. Scriptura si decum o a interpretat Biserica nóstra.

Asiadara istetimea de a sci propune religiunea, apoi convingerea religiósá, si in fine esemplele de credintia si morala — cred eu — cá sunt cele trei insusiri absolut necesarie pentru fiecare propunetoriu de religiune. In primul locu se cautám dara a ca sè posedem aceste trei calitáti fundamentale, si numai dupa aceea sè cercám dupa alte mijlóce, pentruca fara conditionile susamintite, tóte regulele si mijló-

cele pedagogice — fie ele cat de bune — nimic nu ne pot folosi si ajutá, precum ne dovesce si esperinti'a de tóte dilele.

Sè vedem acuma, cari ar fi mijlócele mai importante, prin cari am poté conlucrá cu succes pentru promovarea educatiunei religioase-morale in scola.

Ohler dice: „Numai preotul marturisoriu e unicul gradinariu, care póte plivi si plantá cu mai bun succes in inimile pruncilor, si activitatea ast'a e de mare insemnatate, pentruca in prunc se afla deja germenele tuturor patimilor, cari de sigur 'lu-nimicesc pre om, déca in prunci'a sa nu se póte mantui de ele. Pruncul stricat de multe ori numai preotul marturisoriu 'lu-póte mantui. Dreptce ar fi bine déca ne-am cugetá mai serios la tain'a procaintiei, decât a serie cárti întregi, cum am poté delaturá peccatul.“

Ér renumitul Gerson dice: „Prunci i putem aduce la Christos pe diferite cái, eú din parte-mi tain'a pocaintiei o tien de cea mai puternica, presupunend, ca se face cum se cade.“

Chiar si ateistulu Rousseau recunósce acést'a insemnatate mare a tainei pocaintiei.

De altcum importanti'a ast'a a tainei pocaintiei urméza in modu fórte naturalu din adeverulu constat si recunoscut de toti, cà primul pasu spre indreptare, este recunósccerea peccatelor.

Ca tain'a pocaintiei sè póta aduce in scola róde vrednice, trebuie, ca fiecare elevu sè se marturisesca neconditionat naintea propunetoriului seu de religiune, ér, déca acést'a ar fi invetiatoriu, apoi naintea preótulu localu, pentruca acést'a este oca-siunea cea mai buna, ca sè vedem, cà elevii nostri cum au întieles si cuprins cele propu se din religiune, si sè patrundem in inim'a lor, in modulu de eugetare, ceace este un avantaju fórte considerabilu pentru propunetoriulu de religiune; trebuie mai departe sè esplicam elevilor nostri esenti'a tainei pocaintiei, cà adeca in ce consta, si cari sunt folósele ei, si cum trebuie sè se pregátésca la ea; trebuie in fine ca propunetoriulu de religiune si aici se arete esemplu, sè se marturisesca si sè-se cuminece cu elevii sei, déca cumva nu este preotu, càci ca atare eo ipso trebuie sè se cuminece, se arete adeca, cà datorintiele, ce-li s'au propus in scóla fatia de Ddieu sunt deobligatórie nu numai pentru prunci, ci pentru toti, deci si pentru propunetoriulu de religiune.

In asta privintia éراسi se comite multa negl-gintia si superficialitate. Cunosc multi invetiatori, ca propunetori de religiune, cari — pe când elevii lor se marturisesc si se cumineca regulat la timpulu prescrisu — cu ani întregi se retien departe dela acésta taina, ba unii chiar nici de fatia nu sunt, când elevii lor se cumineca.

In astfelu de imprejurári apoi se nu ne mirám, déca elevii nostri, ajungend verst'a barbatésca, ne vor urm'a esemplul.

Ar fi dara de dorit, ca in list'a credinciosilor si a elevilor marturisiți si cuminecati, ce se tramite Ven. Consistoriu in fiecare an, sè se puna si aceea, cà invetiatoriu, déca a propus religiunea, marturisu-s'au si cuminecatu-s'au óre dimpreuna cu elevii sei, ori ba?

(Va urmá.)

Mihaiu Pacatianu,
capelanu.

Importantí'a istoriei pedagogiei.

(Memoriei neuitatului meu profesor Dr. Lazaru Petrovici.)

(Continuare)

Celu mai bunu elevu alu lui Socrate a fost

2. Plato séu Aristocle.

Nascut in Atena la a 429 n. Cr., chiar când a re-posat Pericle.

Plato a intrunit in sine cele mai eminente calitati spirituale, pentru ce s'a si numit „Regele filosofiei si alu scrietoriloru grecesci.“ Dupa mórtea iubitului seu invetiatoriu, a caletorit prin Megara, Egiptu si Italia, cu unu cuventu pretutndenea pe unde a audit a fi vre-o scóla filosofica; elu pe unde ajungea invetia ca si Socrate. Rein-tors in patrie, inca in etate de 36 ani deschisa in Atena renumit'a sa scóla; mai apoi chemat de Dionisiu a mers in Sicilia unde inse a avut aceasi sórte vitriga. Sub ast-felu de referintie, reposá in a 342 n. Cr. in etate de 80 ani, cu péna in mâna.

Eta prin ce cuvinte sublime accentuéza Plato impor-tanti'a educatiunei: „Nimic mai divinu decât educatiunea, caci fiind junimea bine educata si cum se cuvine, calea prin viétia e fericita.“ Privitor la educatiune elu dice: primul educatoru alu copilului este mam'a, ceea ce plan-téza ea in anim'a copilului, remane pentru eternitate. Elu pretinde, ca educatiunea pana la an. al 6-lea se fie pre-facuta in jocu. Elu dice: ca numai in etatea cruda vom pote plantá in anim'a prunculu simtieminte religioase si morale, ceea ce ne va succede prin enaratiuni morale. Mai presus de tóte a pus pondu pe iubirea de adeveru si dreptate. „Dreptulu in temnitia si restignit pe cruce e mai fericit ca tiranulu pe tron.“

Invetiamentulu in scól'a lui Plato s'a redus la ce-titu, scrisu, musica si gimnastica; cetitul si scrisulu se incepea cu an. al 10-lea, ér music'a dela 14 —16. Éta ce dice Plato in Klitonxonía despre musica:

„Acei prunci, cari s'au deprinsu in sciintie, in mu-sica si in gimnastica, pot fi siguri, ca numai in virtute s'au deprins.“

Plato in scrierile sale despre legi, imparte educa-tinea, in deprinderea trupulu si a musiciei.

Virtutile principale prin cari omulu se apropie de Dumnedieu, sunt: cumpetarea, dreptatea, sciinti'a si ta-ria. Elu pretindea dela prunci supunere órba facia de pa-rinti, caci aceea le-au daruitu viétii'a; in genere elu a ado-ratu principiulu: pucinu si bunu.

Scriverile lui Plato se impart in 3 parti: 1) Scrieri socratice, de pe timpul când erá elevulu lui Socrate, 2) Scrieri Megarice, de pe timpul caletoriilor sale, si 3) Scrieri sistematice, numite si „capu de opera.“

Elu a sustienut principiulu, ca nimic nu e compus din atomi, dupa cum a sustienut Socrate; nici din numeru, dupa cum a sustienut Pitagora; ci tóte sunt compuse din idei. Despre lume a dis: ca e rotunda, si in centrulu ei se afla pamentulu rotundu. Si elu a crediut in nemorirea sufletului, ca si Egiptenii. Plato s'a bucurat de viéti'a sa: a) ca a vietuiut cá omu, b) ca a fost Elin, c) ca a fost Atenian, si d) pentru-ca a fost elevulu lui Socrate.

Celu mai bunu elevu alu lui Plato a fost:

3. Aristotel.

Nascut in Stageira la a. 484 n. Chr.

Parintele seu a fost mediculu de curte alu regelui Macedoniei, carele a nisuit se destepte in miculu Aristotelu indemnulu pentru sciintiele naturale; reposand elu inse in curénd, de educatiunea lui Aristotelu a grigit o rudenie.

In etate de 17 ani a venit la Plato, chiar când acest'a a plecat in caletorie: retornându-se, a petrecut Aristotel 20 de ani la elu.

Dupa mórtea magistrului seu s'a dus in Misia, unde deveni mai apoi instructorulu lui Alessandru celu mare. El a luat parte la tóte espeditiunile lui Alessandru. Reintors din faimósele resbele, infiintã in Atena renumit'a sa scóla „peripatetica,“ ceea ce insémna grecesce „mergere“, adeca elu propunea si elevii sei invetiau preumblandu-se.

Sórtea antecesoriloru sei l'a ajunsu si pre Aristotelu, caci la an. 322 n. Cr. a luat veninu in Eubea, de unde fugind in Calhis, a reposat.

Meritulu seu osebit e, ca elu a intemeiat logic'a, elu dice, ca ratiunea omenésca este unu isvoru alu Dumnedeirii. Se distinge de Socrate prin sustienerea, ca bunulu nu se póte invetiá, ci insusí prin deprindere; din ceea ce ar urmá neadeverulu, ca omulu e dela natura bunu. Intr'altelu elu dice: ca numai acel'a póte fi bun, care cultiva virtutea; adeca „bunulu supremu.“

Celu mai mare meritu pedagogicu ílu are Aristotel in combaterea educatiunei substantiale; el dice: caus'a sacra a educatiunei copiiloru se nu se concrédã statului, ci familiei; caci numai familia posede adevarat'a iubire facia de prunci.

6. Educatiunea individuala a Romaniloru.

Dintre popórele cele mai eroice din anticitate, corón'a triumfala a eroismului au eluptat-o Romanii. Caracteristic'a loru a fost eroismulu in lupta; politic'a Romei a fost, ca ea nici odata se nu reintórca ne invingátore de pe câmpulu de lupta. Intre asemenea conditiuni si-a estins Roma domnirea si a pus lumea in uimire prin o organizatiune rationala. Ceea ce inse a castigat Romei respec-

tulu si marirea, au fost sciintiele si artele cultivate de Roma; da, cultur'a si artele Romei sunt temelie, pe carea evulu mediu si-a edificat maretiulu templu alu museloru.

Bas'a societatii si a statului Roman a fost familia, educatiunea familiara a fost arm'a cea mai puternica a poporului Romanu; familia a fost considerata de locu santu, in ea a domnit adeverat'a disciplina, prunculu din etatea cea mai frageda se deprindea in virtute.

Pana aci rolulu femeii in societate atât de restrâns si-a dobandit adeverat'a sa importantia; numai Romei i-se atribue meritulu de a fi pus femeia in familie si in societate pe acea trépta, pe care i-se cuvine.

Mamele romane au fost patru de adeverat'a importantia a educatiunei. moralitatea, religiositatea, iubirea de adeveru, eroismulu in lupta, simplicitatea si mai presus de tóte iubirea de patrie; acestea au fost armele cele mai puternice, cu cari a inzestrat mam'a romana fii sei.

Cornelia mam'a Grachiloru, Aurelia mam'a lui Cesar, Athia mam'a lui August si Veturia mam'a lui Coriolan; tot atâtea nume ilustre, cari vor decorá pentru totdeauna istoria culturala a strebuniloru nostri.

Moral'a dintre tóte a fost virtutea cardinala a Romaniloru, unu Cato Censoriu a sters pre Manliu din senatu, din cauza ca acesta si a permis a-si sarutá soci'a in presentia ficei sale.

Economia a fost una din cele mai cultivate ramuri, ba lucrarea pamentului a privit'o de una din cele mai onorifice ocupatiuni, caci nu arare ori a avut Roma dictatori si barbati celebri luati dela córnelu plugului, precum au fost: Cincinat — dictatorulu Romei in bataliele in contra Volsciloru si a Ecuiloru — apoi Meneniu Agripa si altii; apoi Cicero, Lentulus si Fabius cari au cultivat pomologia; Portius, Ovidius si Capriilius au cultivat animalele. Cu unu cuventu scopulu educatiunei Romaniloru a fost realizarea a totu ce e folositoriu si necesariu.

Educatiunea fisica inca a fost apretiatã la Romani. Ca mijlóce au folosit: gimnastic'a, inotarea, aruncarea cu praschia si joculu de-a lopt'a; apoi cei mai inaintati in etate se deprindeau in calaritu si in diferite jocuri ostasiesci, pe cari le a numit joculu Troii — al invingerii — séu „Teater Ludus Troe.“

Mam'a când era in stare binecuventata, se retragea in singuratate, diu'a nascerii erá pentru intrég'a familie o di de serbatóre, tatalu luá prunculu si-lu atingea de vatr'a stramosiésca; prin ce prunculu se lega de pamentulu stremosiescu, respective jora, cá viu nu'l va parasí nici odata. La 8 dile dupa nascere se botezá, carea di o numiau „Dies lustricus;“ in aceia di apoi se aduceau jertfe zeiloru casei numiti „penati.“

Cu anulu alu 17-lea si schimba tinerul „toga pretecsta“ adeca de baiat, cu „toga virilis“ adeca tog'a barbátésca si era apoi introdus de consângeni in modu festivu in „forum,“ adeca in piéti'a publica — carea a fost pentru

Romani marea scóla a vietii. Dupa-ce tineralu a primit tog'a virilis, a fost pus la un anu de proba sub supravieghierea si neconditionat'a ascultare a vre-unui veteranu binemeritatu, care ilu conducea in viéti'a publica, facendu-i cunoscute legile si administratia tierii. Dupa ce tinerulu prin o comportare morala esemplara a prestat anulu de proba, a intrat in castre pentru a se perfectiona in servitiulu militariu; ca astmod se devina din elu cetatianu folositoriu statului.

Credinti'a lor religioasa se reduce la urmatórele: Zeulu supremu a fost Joie, afara de carele venerau si pre Janus séu zeulu schimbarii, reprezentat prin o figura cu dóue capete, Templul seu, redicat de paciniculu si virtuosulu rege Numa Pompiliu, in timpu de pace era pururea inchis; ér in timp de resbelu ilu deschidea „pontificile maccsim.“ Zeul Enea intemeietoriulu Romei, carele a scapat dela Troia, apoi Zeul Quirin, adeca insusi regele Romulu.

Ei aduceau sacrificiu zeiloru, cari mai nainte se predau lictoriloru si acestia aduceau pre „Auspeccs,“ ca se véda ce spun intestinele animalului. Acésta religiune a dominat in Roma pana pe timpulu lui Sula si Mariu, cand s'a incubat nemoralá; ér pe la a 324 facù locu religiunei crestine.

Invetiamentulu la inceput n'a fost obligatoriu, elu s'a propagat prin instructori privati in case particulare, dintru cari celu mai celebru instructoru a fost veteranulu Cato; numai, mai apoi dupa al 2 lea resboiu cu Cartagenieni, s'au fondat mai multe scóle publice, dintre cari cea mai renumita a fost cea fondata prin Adrian Acsenia. Invetiatorii acestoru scóle s'au numit Gramatici si Retori. In scrisu si cetitu se deprindea baiatulu in cas'a parintésca prin parinti ori sclavi. Pentru scrisu aveau table versate cu céra, din carea taiau litere, apoi in spatiulu taiat pentru litere — trageau elevii cu unu instrumentu; mai apoi Quintilian — pentru intarirea maniloru — a propus a se taia in lemnu. La cetit, cei avuti aveau litere din osu de elefantu, ér cei sermani scriau pe table.

Invetiamentulu a avut dóue cursuri: cursulu gramatistu si cursulu gramaticu. Cu anulu alu 7-lea se incepea instructiunea, conerediéndu-se prunculu unui gramatistu. Pentru a-i familiarisa pre baeti cu scól'a, a prefacut'o mai mult in jocu, numindu-o „ludus,“ de unde si numirea de „Ludi-magister,“ ér pentruca prelegerile se tieneau pe strada, s'a numitu scóle tri-viale.

In cursulu gramatistu se propunea scrisulu, cetitul si socóta. Cu anulu alu 12-lea a intrat elevulu in cursulu gramaticu, unde sub conducerea unui literatu primia instructiuni din gramatica, retorica, poesie, precum si din limb'a elina. Invetiamentulu superioru s'a redus la limb'a elina, latina, retorica, sciintiele juridice, filosofía, geometria si musica. Tóte sciintiele le 'au cuprins densii sub numirea de „Enciclopedia“ séu sciinti'a descoperita.

In cât privesce cultur'a superioara, ei au cultivat cu

osebire retoric'a si poesia. Poesia originala n'au cunoscut'o, pana dupa resbelele „Punice“. La inceput au tradus din autori elini, mai apoi inase a avut Roma adevarati genii pe acest terenu. Cei mai celebrii au fost: Horatiu, Virgiliu, Ovid s. a. Intre istoricii Romei loculu primu ilu ocupa Iuliu Cesar, carele a scris resbelulu seu cu Galii, apoi Tit Liviu din Patavium, Salustiu care a descris resbelulu lui Catilina si Mariu.

In ce privesce pictur'a si sculptur'a romana, aceea si adi o admira lumea culta in statu'a lui Traian si in alte creatiuni romaune.

In ceea ce a creat Rom'a o basa eterna, pe carea se intemeéza si organizati'a stateloru culte de adi, a fost jurisprudenti'a. Celu mai meritat cultivatoru alu jurisprudentiei a fost Iustinian, imperatul Bisantiului, carele in unire cu ministrulu seu Trebonian si altii a culesu tóte legile sub numiria de „Corpus juris Iustiniani,“ cari si adi servescu de basa la organizatiunea stateloru culte.

Un'a din virtutile cardinali a fost eroismulu in lupta. Roma sub cei 7 regi, a inflorit si s'a estins pana ce a ajuns pe tronul superbulu Tarcevinu, a carui fii au inceput a respandi lucsul si nemoral'a, profanand cele mai nobile familii Romane. In fine Roma alungandu-lu, scapà de elu si bucurandu-se, a serbat acea di sub numirea de „Regi fugium,“ devenind astmodu republica, si ca atare a inflorit si s'a estins.

Mai apoi inse ivindu-se in Roma nemoral'a si intrigele, 'au debilitat simtiulu moralu si iubirea de patrie intr'unu asia gradu, încât Roma cea falnica ar fi disparut de pe covorul pamentului, déca prevedenti'a divina nu s'ar fi indurat a-i trimite angéri salvatori, barbati demni de marele lor nume.

(Va urmá.)

Iuliu Vui'a,
invetiatoriu.

D I V E R S E.

* *La prelegerile din albinaritu,* tenute septemân'a trecuta de parintele Nicolau Martinoviciu din Topolovetiu, despre cari vorbim mai nainte, au luat parte urmatorii domni preoti si invetiatori:

Preoti: Moise Babescu din Fenlacu; Elia Baia, Barateazu; Laurentiu Barzu, Bacamezeu; Ioanu Cure, Covasintiu; Iustinu Dascalu, Micalaca; Iustinu Iancu, Cinteiu; Filipu Leuca, Pancota; Georgiu Micleu, Secusigiu; Gregoriu Mladina, Curtici; Archipu Munteanu, Hodosiu-Bodrogu; Vincentiu Pantosiu, Ghiula-Varsianu; Sava Selulinu, Fiscutu si Ignatie Sêrbu din Galsia.

Invetiatori: Petru Balintu din Sinitea; Ionu Berariu, Dumbravitia; Traianu Bratescu, Cerneteazu; Stefanu Carabasiu, Cella; Ioanu Dema, Cinteiu; Gavriilu Dudulescu, Miersîgu; Iuliu Grofsioreanu, Galsia; Ioanu Huiu, Siciu; Teodoru Lazaru, Tautiu; Damaschinu Medre, Ilteu;

Iosifu Moldovanu, Aradu ; Alexandru Sandu, Satu-Chinezu ; Nicolau Stefu, Aradu ; Demetriu Tigu, Munariu ; Ioanu Vancu, Siria ; Mihaiu Voluntiru, Nadasiu si Mihaiu Vulpe din Jadani.

† *Necrologu.* Afiam cu durere, că Ilustr'a Domna Laura de Mocsanyi n. Cernoviciu de Macea si Orosinulu-mieu, veduv'a neuitatului barbatu alu natiunei Andreiu Mocsanyi de Foeni, a reposatu in 26 Iulie v la 4 ore dimineti'a. Remasitiile Ilustrei defuncte, carea in intregu decursulu vietii a eselat prin nobleti'a inimii si prin frumoșele ei virtuti crestinesci, au fost depuse cu o mare solemnitate in cript'a familiara din Foeni. — Fie-i tiarin'a usi'ora!

* *Adunarea generala* a reuniunii invetiatorilor gr. or. romani din partile banatice apartinetorie eparchiei Aradului este convocata in Lipova pre dilele 10/22 si 11/23 Augustu a. c. In acesta adunare se vor tracta cestiuni didactice, si se vor tiené mai multe disertatiuni de cuprinsu didacticu ér d-lu presiedinte al reuniunii va tiené o prelegere-disertatiune: „despre banii noui.“ Pentru primirea d-lor invetiatori s'a constituit in Lipov'a unu comitetu de primire, carele postesce pre d-nii invetiatori si óspeti cari voiescu a-se folosi de cuartiru gratuitu, a-se insinua pana la 6/18 Augustu a. c. la d-lu invetiatoriu Constantin Creciunu in Lipov'a.

* *Nunt'a printiului Ferdinand* cu Maria de Edinburg, nu se va face in Octomvre, dupa cum s'a spus. Caus'a principala e, ca regele ar dori se asiste si regin'a la cununie si pana adi sanatatea reginei nu e deplin restabilita. Déca in Novembre nu se va puté face cununia, atunci va fi aménata pentru Ianuarie, deóre-ce in Decemvre nu voesce regin'a Victoria Angliei se se facea nunt'a, fiind lun'a in care a murit ducele de Clarence. La Bucuresei se va face casatoria civila cu mare pompa.

* *Contribuiri pentru alumneulu romanu din Timisiór'a.* Pentru alumneulu romanu a incursu pana astadi la subscrisulu cassariu urmatórele contribuii: (Continuare si fine.) Avram Iancu Szent-Mihai rom. 20 cr, Ion Pascu Partia 20 cr, Traian Mujian Cheveres 20 cr, Ion Glavan Feni 30 cr, Jiva Radin St. Marton 10 cr, Antonie Cernetiu Medves 50 cr, Todor Torzan Medves 30 cr, Costa Iorgovan Jadani 10 cr, Ida Muntean Ciacova 2 fl, Vichentie Cresta Banlac 10 cr, Ignatie Spen Tieren-teaz 20 cr, Iovan Topala Herniakova 10 cr, Svetozar Georgevici Maere 10 cr, Iohann Tretta Timisiór'a 10 cr, Simeon Miescu Sirbova 30 cr, Vichentie Paulescu Timisiór'a 80 cr, Monyof Ferencz Petrovoszelo 30 cr, Maria Gerdau Timisiór'a 80 cr, Pera Tomici Sipet 30 cr, Petru Muntean Mosnitia 30 cr, Mitru Isa Lucãretii 10 cr Ioan Marculescu Racovitia 20 cr, Ion Veche Belintiu 80 cr, Vasile Miulescu Ohabaforgaci 30 cr, Ioanicha Stanciu Unip 20 cr, Nicolae Jebelean Giulvez 30 cr, Dimitrie Cateu Giulvez 20 cr, Iuliu Dragomir Banlac 1 fl, Bostoc Caraiman Jebeli 30 cr, George Surdu Giroc 10 cr, Ioan Belge Sustra 10 cr, Constantin Cojocariu St. Mihai 20 cr, Petru Suba Sustra 20 cr, Teodor Putcovici Stamora 50

cr, Nicolae Partian Sinersig 30 cr, Iova Borlovan Dalci 30 cr, Manoila Buzu Iaz 30 cr, Ioan Olariu Buchin 20 cr, Samfiu Cornea Poiana 50 cr, George Adam Servesti 30 cr, Pavel Albu Turnul 30 cr, Moise Zigris Iasiu 50 cr, Vichentie Cornean Iasiu 50 cr, Pavel Zigris Iasiu 50 cr, Noila Alexa Valeaborul 30 cr, Dimitrie Nanu Unip 20 cr, Mitru Babuti Unip 30 cr, George Magdi Mehala 2 fl, Trandafir Gaescu Tees 20 cr, Vasa Cheveresan Beregsau 20 cr, Giurca Floran Utvin 10 cr, Nicolae Voina Utvin 20 cr, Ion Baia St. Mihai 30 cr, Vichentie Caprariu Timisiór'a 10 cr, Samfir Floria Partia 30 cr, Ion Cadariu Sinersig 30 cr, Tatt Nica Ianova 30 cr, Simion Neagu Partia 10 cr, Constantin Regap Ianova 80 cr, Wagner Alois Mehala 80 cr, Ioan Buha Craloveti 10 cr, Jiva Plavosin Mehala 10 cr, Nicolae Belciu Buchin 30 cr, Petru Adam Var 20 cr, Petru Hamat Ruieni 20 cr, Mihai Vladulescu Sadova-mare 20 cr, Mon Balaci Borlova 30 cr, Nicolae Iula Dalci 50 cr, Toma Mioc Obresa 50 cr, Maria Catutiescu Caransebesiu 10 cr, Antonie Vladu Servesti 30 cr, Arsenie Gaspar Buchini 20 cr, Iacob Panfilesu Var 30 cr, Gavrilã Radoi Dalci 50 cr, Lucian Siepetian Chisetu 50 cr, Iosif Butiu Iebeliu 30 cr, Sima Cherlea Sinersig 30 cr, Nicolae Jurma Topolovetiu-lu-mare 20 cr, Nicolae Jurca Sustra 50 cr, Traila Iebelean Unip 50 cr, Nicolae Ignea Banlac 10 cr, Achim Adam Banlac 30 cr, Toma Milos Timisiór'a 50 cr, Constantin Lupulescu Ohabaforgaci 10 cr, Ioan Sunda Uzdin 50 cr, Ioan Unipan Stamora 50 cr, Petru Iancu St. Mihai 20 cr, George Despot Timisiór'a 10 cr, George Stoidin Jadani 30 cr, Nicolae Feneche Costeiu-lu-mare 50 cr, Stefan Dimitrescu Costeiu-lu-mare 1 fl, Ioan Pecurariu Silha 80 cr, Pavel Cica Uzdin 30 cr. — *Ioan Bandu, m. p.* cassariulu alumneului.

Concursu.

Pe statiunea invetiatorésca dela scól'a gr. or. rom. din comuna **Constantia**, inspectoratulu B.-Comlosiu, conform ordinatiunei Ven. Consist ddto 10/22 Decembre 1891. Nr. 5820 se escrie concursu cu terminu de alegere pe **23. August 1892 st. v.**

Emolumintele sunt: 1. Cuartiru liberu cu gradina intréga. 2. 63 fl. bani gat'a 3. 30 chible grâu curatu. 4. Dóue jugere pamentu aratoriu dela comuna, si unu jugeru dela Dominiul de aici pentru cucuruze. 5. 16 M. lemne de padure care asemenea are se capete ér dela Domeniu si 5 fl. 04 cr. in bani; lemnele are se-le aduca comuna. 6. Dela inmormentari unde va fi pofit câte 20 cr.

Dela recurenti se postesce se produca testimoniu de cualificatiune si din limb'a magiara adresandu-le Pré Onor. Domnu protopresbiteru si inspectoru scolar Paul Miulescu in B.-Comlosiu, comitatulu Torontalu pana la 20 Augustu a. c. v. Avend recurentii a-se presentá in sft'a biserica din comuna matra B.-Comlosiu spre a-si aretá desteritatea in cânt si tipicu.

Constantia, la 20. Iuliu, 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protop. inspectoru de scóle.

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca din **G. Rohani**, protopresbiteratulu Beliuului, cu terminu de alegere **16/28. Augustu a. c.**

Salariulu invetiatoresc: pe langa cuartiru cu gradina este: 1. In bani numerariu 46 fl. 2. Bucate 12 cubule $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucuruzu sfermatu. 3. Pamentu aratoriu de 5 cubule (invetiatoresc). 4. Competinti'a de pasiune pentru 8 vite. 5. Lemne de focu 4 stângeni. 6. Pentru cantoratu pamentu aratoriu de 3 cubule si alte venite cantorale.

Competentii la acest post se-si adreseze suplicele cu documentele necesarie la subsemnatulu protopresbiteru, in Ucurisiu (Ökrös) ér pana la alegere se se presinte in sft'a biserica spre a-si aretà desteritatea in afacerile cantorale.

Ucurisiu, 18. Iuliu, 1892.

Pentru comitetulu parochialu:

Petru Suciu, m. p.

protopresbiteru si insp. scol.

—□—

Pentru indeplinirea definitiva a statiunei de invetiatoré la scól'a de fete din comuna **Pilulu mare**, cottul Arad, inspectoratul Chisineului prin acést'a se escrie concurs cu termin de alegere pe **Dumineca din 8/16 Septembrie 1892.**

Emolumintele impreunate cu acest post sunt: a) Salariu anualu de 300 fl., v. a. b) Pentru participare la conferintiele invetiatoresci 5 fl. c) Pentru scripturistica 3 fl. d) 4 stângeni de lemne din cari se va incaldi si scól'a; e) si in fine cuartir liber cu gradina de legumi.

La acest postu pot recurge precum invetiatoré cuaficate asia si preparande absolute, cari tóte vor fi puse in candidare, inse la alegere cele cuaficate vor avea preferintia. — In casul când s'ar alege preparanda absoluta, intarirea ei prin ven. Consistoriu eparch. va depinde dela purtarea morala si sporiul ce-l va presta in decursul unui an de servitiu, si dela producerea testimoniului de cuaficatiune, de sine intielegându-se, ca de va fi recomandata din partea comitetului parochial.

Doritórele de a recurge sunt poffite ca petitiunile instruite conform legii si proviediute si cu un atestat de moralitate dela comit. paroch. si antistia comunala unde eventual pana aci au fungat sau a locuit, se le substérna pana la 3/15 Septembrie 1892. magnificului Domnu protopresbiter si inspect. cerc. de scóle Petru Chirilescu in Kétegyháza (cottul Békés) avënd a-se prescuta pana la alegere in vre-o Dumineca séu serbatóre si la st'a biserica din loc spre a-se areta poporului.

Pilulu-mare, 20 Iuliu 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **PETRU CHIRILESCU**, protopresviter, inspector scolaru.

—□—

Pentru deplinirea statiunilor invetiatoresci din **Cusiisiu** si **Hencherisiu** tractul Vascului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **23 Aug. v. a. c.** Emolumintele:

1. In Cusiisiu 154 fl. in bani, 10 cubule de bucate: 60 fl. 6 orgii de lemne: 48 fl. opoi gradin'a scólei si unu juger pament estravilan, precum si venitul cantoralu-computate in 38 fl. de tot 300 fl.

2. Hinchirisiu: 130 fl. 12 cub. bucate: 72 fl. 8 stang de lemne: 64 fl. fênu, fuiore, pasula — computate 60 fl. pentru conferintia 10 fl. Venit cantoral 10 fl. de tot 346 fl.

Recurrentii vor ave a 'si trimitte petitiunile ajustate conform stat. org. subscrisului in Beiusiu si pâna la ale-

gere a se presenta la biserica spre a se face cunoscuti poporului.

Beiusiu 27 Iuliu v. 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **VASILIU PAP** m. p. prot. Vascului.

—□—

Conform decisului din 26 Iuliu st. v. a. c. comitetulu parochialu escrie concursu pentru indeplinirea definitiva a postului invatiatorescu dela scól'a gr. or. româna din **Fenerisiu**, protopresbiteratulu Beiusiului cu terminu de alegere pe **23 August st. v.** pe langa urmatoarele beneficii:

1) in bani gat'a 120 fl. 2) pament aratoriu de 3 cubule. 40 fl. 3) 12 cubule de cucuruz a 5 fl. 60 fl. 4) Venitulu din gradin'a scólei 20 fl. 5) venitul cantoralu 20 fl 6) 24 metre de lemne a 1 fl. 20 cr. 28 fl. 80 cr. din care se va incaldi si scól'a. 7) 110 portie de fênu 11 fl. 8. 2 vici de fasole 3 fl tote computate la olalta facu o suma de 302 fl. 80 cr. Dela cei cari vor voi a ocupa acest post, se recere se fie preparand absolut, apoi se aiba testimoniu de califiatiune si esamenu din limb'a magiara. Recursele au a-le trimite M. O. Domnu Elia Moga protopresbiter in Rabagani (Robogány) avënd re-corentii a-se presenta pana la alegere in Sf. biserica locale spre a-si areta desteritatea in cantari si tipicu.

Fenerisiu 1892 Iuliu 27.

Corneliu Foltutiu,

preot. presied. com. par

Teodor Ispasu,

not. com. par

In contielegere cu: **ELIA MOGA** m. p. protopopu si insp. scol.

—□—

Pentru deplinirea postului de parochu la vacant'a parochia gr. or. rom. de clas'a III. din **Hissiasiu**, care post este imbinat cu celu de invetiatoriu dela scól'a confesionala gr. or. rom. din locu, se escrie concursu cu terminu de alegere de **30 de zile dela prima publicare**, in „Biserica si Scól'a.“

I. Emolumintele parochiale sunt:

1. un'a sesiune parochiala de 30 jugere, parte aratoriu, parte fênatia in valóre de 180 fl. 2. stol'a aici usuata dela 96 numere de case aprocsimativ de 40 fl. 3. birulu preotiescu de câte $\frac{2}{4}$ meti parte grâu, parte cucuruzu dela 96 numere de case in valóre de 144 fl. 4. casa parochiala cu $\frac{1}{2}$ jugeru intra si $\frac{1}{2}$ jugeru estravilanu.

II. Emolumentele invetiatoresci sunt:

1. in numerariu 100 fl. 2. pentru conferintiele invetiatoresci 8 fl. 3. pausialu de scrisu 10 fl. 4. 3 jugere de pamentu in valóre de 18 fl. 5. câte $\frac{1}{4}$ metiu parte grâu, parte cucuruzu dela 96 numere de case in valóre de 72 fl. 6. 20 metri de lemne, din cari se incalzesc si scól'a. 7. Locuintia libera cu $\frac{1}{2}$ jugeru gradina de legumi si $\frac{1}{2}$ jugeru estravilanu.

Recursele cuviincios ajustate sunt a-se trimite Parintelui protopresbiteru tractualu Georgiu Creciunescu in Belincz, u. p. Kiszetó.

Recurrentii sunt poffiti a-se presenta in vr'o Dumineca ori serbatóre in s. biserica gr. or. rom. din locu spre a-si areta desteritatea in cantari si cuvëntari bisericesci.

Hissiasiu, in 4/16. Iuniu 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **G. CRECIUNESCU**, m. p. protopresbiteru.

—□—

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la scóla confesionala gr. or. rom. in **Ohaba-Forgaciu**, cottulu Timisiului, prin acésta se escrie concursu cu terminu de alegere pe **29. Augustu a. c. st. vechiu**.

Emolumentele sunt: a) in numerariu 200 fl.; b) pentru scripturistica 5 fl.; pentru conferintie 6 fl.; d) 32 metrii de lemne, din cari se va incaldi si scóla; e) 1860 Litre bucate, parte grâu, parte cucuruza; f) 2 jugere pamêntu aratoriu si $\frac{3}{4}$ jugeru intravilanu; g) locuintia libera cu gradina pentru legumi; h) dela inmormântari, unde va fi pofit, câte 50 cr.

Recursele cuviinciosu ajustate sunt a se trimite Parintelu protopresbiteru tractualu Georgiu Creciunescu in Belincz u. p. Kiszetó; avênd recurrentii in vr'o Dumineca, ori serbatóre a se presenta in biserica locala spre a-si areta dexteritatea in tipiculu si cântarile bisericesci.

Cei versati in arta musiceii vocale, încât se póta dirige corulu vocalu din locu: vor fi preferiti.

Ohaba-Forgaciu, in 20. Iuliu (1. Aug.) 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **G. CRECIUNESCU**, m. p. protopresbiteru.

—□—

In urmare ordinatiunei Ven. Consistoriu eparch. din Aradu, dato 10 Faur 1892. Nr. 432. pentru indeplinirea definitiva a posturilor de invetiatoriu si invetiátóre dela scólele de fete gr. or. rom. din comun'a **Toraculu-Mare**, (comitatul Torontál inspectoratulu Banat-Comlosiu) prin acest'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe **16/28 Augustu a. c.**

Emolumintele pentru fiecare clasa sunt: a) Salaru anualu 300 fl. v. a. b) Pentru conferintia 15 fl. v. a. c) Pentru scripturistica 5 fl. v. a. Cortelu liberu.

Doritorii si doritórele de a ocupá acestea posturi pre langa testimoniulu de calificatiune si a examenului din limb'a magiara se mai produca si atestate de conduit'a de pana aci. In lips'a celor calificati si qualificate se vor admite la alegere atât preparandi cât si preparande absolute.

Recursele astfelu instruite si adresate com. parochialu sunt a-se trimite P. O. D. Paul Miulescu protopresb. si inspectoru cercualu de scóle in Nagy-Komlós, avênd recurrentii a-se presentá in St'a Biserica in vr'o Dumineca séu serbatóre, spre a-se arata poporului.

In fine se obsérva, ca clas'a prima are a-se indeplini cu invetiatoriu, éra clas'a a dóua cu invetiátóre.

Toraculu-Mare la 12/24 Iuliu a. c.

Paulu Tempea, m. p.
pres. com. parochialu.

Iuliu Rocsia, m. p.
not. com. par.

In contielegere cu mine: **PAUL MIULESCU**, m. p. protopresbiteru si inspectoru de scóle.

—□—

Pentru indeplinirea definitiva a statiunei de invetiatoare la scóla de fete din **Toracul-mic**, protopresb. B. Comlosiu, pe bas'a decisului sinodului parochialu ddto 1/13 Septemvre 1891, precum si pentru indeplinirea statiunei de invetiatoriu din nou infiintata, la care in urma concursului publicatu in fói'a „Bis. si Scóla“ Nr. 21 a. c. nu s'au ivit reflectanti, prin aceasta se escrie concursu cu terminu de **30 de zile dela prima publicare**.

Emolumintele statiunei de invetiátóre sunt: 210 fl. v. a. in bani gat'a din cultus; 30 chibte de grâu in natura, 7 stângeni de paie pentru incalditu si cartiru liberu in localul scólei.

Emolumintele statiunei invetiatoresci se potu vedé in Nr. 21. alu acestei foi din anulu curentu.

Doritorii de a recurge sunt pofiti in terminulu sus indicatu a-si trimitte petitiunile la adres'a P. On. D. protopresbiteru Paulu Miulescu in Nagy-Komlos, instruite conform legii si provédiate si cu unu atestatu de moralitate. avend a-se presenta pana la alegere si in persóna in vre'una din Dumineci séu serbatori.

Toraculu-mic, 12/24 Iulie 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **PAUL MIULESCU**, m. p. protopresbiteru.

LICITATIUNE MINUENDA.

Pentru zidirea unui nou edificiu de scóla gr. or. romana confesionala in comun'a **Ictar**, comitatul Temisiului, cercul Recasiului, amesurat planului aprobat de Venerabilul Consistoriu eparchial din Arad sub 10 Martie, 1892 Nr. 1091 se escrie licitatiune minuenda pe diu'a de **Joi la 6 18 August, a. c. la 3 óre dupa amédi** in localitatea scólei din loc.

Pretiu de eschiamare este 2462 fl. 80 cr. v. a.

Concurrentii au se depuna nainte de inceperea licitatiunei vadiul de 10% in numerariu, séu in papire de valóre.

A reflectá pot numai acei architecti séu maestrii zidari de profesiune, provéduti cu atestat despre calificatiunea lor cá atari, cari n'au stat si nici stau de presente in proese pentru asemenea intreprinderi.

Resultatul licitatiunei este obligatoriu pentru intreprindiatoriu indata dupa subscrierea protocolului de licitatiune; éra pentru comun'a bisericésca numai dupa aprobarea aceluia, din partea Venerabilului Consistoriu, cand apoi se va incheiá si contractul.

Planul si preliminarul de spese, precum si conditiunile se pot vedé la oficiul parochial din Ictar.

Ictar, 8. Aug. 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **GEORGIU CRECIUNESCU** m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru edificarea unei scóle in **Belincz**, comitatulu Timisiu, cerculu Rékás, conform planului si preliminarului aprobatu de Ven. Consistoriu aradan ddto 11. Iuliu a. c. Nr. 2827 se escrie licitatiune minuenda pe diu'a de **29 Iulie st. vechiu a. c. la 11 óre antemeridiane** in sal'a scólei din loc.

Pretiu de esclamatune este 1556 fl.

Reflectantii vor depune inainte de licitatiune vadiulu de 10% in bani gat'a séu in hartii de valóre.

Pot licitá numai maestrii de profesiune, cari 'si vor dovedi calificatiunea lor ca atari si cari n'au stat, nici stau in procese pentru asemenea intreprinderi.

Resultatul licitatiun-i pentru intreprindiatoriu e obligatoriu indata dupa subscrierea protocolului de licitatiune: éra pentru comun'a bisericésca numai dupa aprobarea lui prin Venerabilulu Consistoriu când se va incheia si Contractulu.

Planulu, preliminarulu de spese si celelalte conditiuni se pot vedé la oficiulu par. gr. rom. din locu.

Belincz, 17/29. Iulie 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **G. CRECIUNESCU**, m. p. protopresbiter.

—□—